ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО

ФАКУТЬТЕТ ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ, ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ І ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
_____ проф. Блажко О.А.
«_28_» _____ 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОМПАРАТИВНА ПЕДАГОГІКА (ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ)

підготовки:	доктора філософії
галузь знань	А Освіта
спеціальність	А1 Освітні науки
освітньо-наукова програма:	Освітні, педагогічні науки
факультет:	Факультет педагогіки, психології і професійної освіти

Вінниця – 2025 рік

Робоча програма «Компаративна педагогіка (іноземною мовою)» для здобувачів вищої освіти за спеціальністю А1 Освітні науки.

Освітньо-наукова програма: Освітні, педагогічні науки.

Мова навчання: англійська

«4» червня 2025 р. 15 с.

РОЗРОБНИК: Громов Є.В., професор кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами, доктор педагогічних наук, професор

Рецензенти:

1. Волошина О. В., доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки і освітнього менеджменту
2. Шахов В. І., доктор педагогічних наук, професор кафедри психології та соціальної роботи

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри педагогіки і освітнього менеджменту
Протокол № 13 від «05» червня 2025 р.
Завідувач кафедри педагогіки
і освітнього менеджменту О.В. Акімова

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні навчально-методичної комісії факультету педагогіки, психології і професійної освіти
Протокол № 1 від 21 серпня 2025 р.

Голова НМК О.В. Волошина

Погоджено:

Гарант освітньо-наукової програми: В. М. Галузяк
4 червня 2025 р.

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість кредитів – 3
Кількість кредитів на поточний навчальний рік – 3</td><td>Галузь знань
А Освіта</td><td colspan="2">Вибіркова</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Індивідуальне науково-дослідне завдання:
Порівняльна характеристика систем освіти однієї або кількох розвинених країн світу та системи освіти України</td><td rowspan="5">Спеціальність:
А1 Освітні науки

Освітньо-наукова програма
Освітні, педагогічні науки</td><td colspan="2">Рік навчання</td></tr>
<tr><td>1-й</td><td>1-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>1-й</td><td>1-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="8">Загал. кількість год. – 90

Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 2,5
самостійної роботи здобувача – 7,5</td><td rowspan="8">Освітньо-науковий ступінь:
доктор філософії</td><td>8 годин</td><td>4 години</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>16 годин</td><td>4 години</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>66 годин</td><td>82 години</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю:
залік</td></tr>
</table>

ПРИМІТКА:
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи у % становить:
для денної форми навчання – 27%:73%
для заочної форми навчання – 9%:91%

2. Мета, завдання, компетентності та результати навчання

Компаративна педагогіка – навчальна дисципліна, що займає важливе місце в системі підготовки науковців-дослідників. Як галузь наукового знання компаративна педагогіка спрямована на розкриття закономірностей функціонування систем неперервної освіти у різних країнах шляхом пізнання спільного й відмінного у їх розвитку. Пошуки загального і специфічного в освітніх системах різних країн, ознайомлення з міжнародним досвідом реформування освіти уможливлюють критичне осмислення й наукове тлумачення освітніх традицій у сфері освіти, сприятимуть збагаченню власних національних освітніх й культурних здобутків. Знання про оновлення теорії й історії освіти в інших країнах надають можливість, з урахуванням кращих вітчизняних традицій, використовувати цей досвід у сучасних умовах модернізації системи освіти в Україні, простежити генезис багатьох педагогічних теорій та концепцій.

Навчальний курс «Компаративна педагогіка (іноземною мовою)» передбачає ознайомлення слухачів із закономірностями світового освітнього процесу, набуття ними здатності до виокремлення загального, особливого й одиничного у розвитку освітніх систем. Головна увага під час вивчення дисципліни повинна приділятись аналізу позитивних й негативних наслідків зарубіжного досвіду у сфері освіти, що дає можливість глибше осмислити власні проблеми, підвищити ефективність діяльності вітчизняної системи освіти та використання зарубіжного досвіду, підвищити рівень володіння іноземною мовою.

Вивчення цього курсу відіграє важливу роль у підвищенні загальної й методологічної культури науковців-дослідників, формування порівняльно-педагогічної та іншомовної компетентностей, сприяє озброєнню новими методами досліджень, демонструє кращі традиції гуманістичної педагогіки і тим самим допомагає слухачу у його дослідницькій діяльності.

2.1. *Мета навчальної дисципліни* - формування порівняльно-педагогічної та іншомовної компетентностей науковця-дослідника у галузі загальної педагогіки та історії педагогіки, підготовка висококваліфікованого фахівця, який має високий рівень готовності до професійної діяльності у сфері науки та освіти.

2.2. *Завдання навчальної дисципліни* - формування компетентностей:

− інтегральних**:** здатність опановувати (українською та іноземною мовами) передові концептуальні та методологічні знання в галузі педагогічної освіти, порівняльної освіти, андрагогіки і на межі предметних галузей; здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися впродовж життя. Визначати та вирішувати етичні питання міжкультурної толерантності, наукової етики у процесі науково-дослідницької і викладацької діяльності.

− загальних**:** здатність до: володіння професійними мовно-комунікативними вміннями діалогового спілкування українською та іноземною мовами з широкою науковою спільнотою, зокрема у межах міждисциплінарного та/або міжнародного експертного середовища, у процесі презентації матеріалів та результатів наукового дослідження у вигляді наукових статей, доповідей, мультимедійних презентацій (в тому числі іноземною мовою) відповідно до вимог стандартів і професійного співтовариства; застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності; уміння запроваджувати актуальні результати наукових досліджень, у тому числі і власних, у навчальний процес вищої школи;

− професійних**:** здатність до розробки (українською та іноземною мовами) категоріального апарату дослідження; аналізу та аргументації вибору його методологічних засад; володіння уміннями здійснення аналізу філософських та ідеологічних засад освітньої політики на наднаціональному та національному рівнях; навичками застосування синергетичного, системного, аксіологічного, феноменологічного та інших методологічних підходів до аналізу педагогічних процесів на макро-, мезо- та мікрорівні їх функціонування; навичками критичного аналізу та інтерпретації досліджень у галузі вітчизняної та зарубіжної теорії/історії освіти і педагогіки, синтезу нових ідей; до спілкування з предмету дослідження у межах міждисциплінарного та/або міжнародного експертного середовища.

2.3 Компетентності:

2.3.1. Загальні компетентності:

- здатність до усвідомлення (українською та іноземною мовами) чинників (суспільно-політичні, суспільно-економічні, науково-технологічні, культурно-історичні) розвитку освіти у міжнародному контексті;
- здатність до усвідомлення (українською та іноземною мовами) психолого-педагогічні особливостей людини як суб'єкта учіння;
- здатність до аналізу (українською та іноземною мовами) специфіки і основних напрямів професійної діяльності фахівця.

2.3.2. Фахові компетентності:

- здатність до визначення змісту та організаційно-змістових особливостей розвитку і функціонування зарубіжних систем освіти;
- здатність до засвоєння організаційних, змістовно-процесуальних засад учіння;
- здатність до засвоєння теоретичних та технологічних засад освітніх змін у галузі освіти в глобальному та регіональному контекстах;
- здатність до опанування (українською та іноземною мовами) теоретико-методологічних засади компаративістських досліджень у галузі освіти;

2.4. Результати навчання:

- здійснювати (українською та іноземною мовами) критичний аналіз та оцінку сучасних наукових досягнень у компаративістських дослідженнях у галузі освіти;
- генерувати нові ідеї при вирішенні дослідницьких завдань, у тому числі в міждисциплінарних галузях;
- здійснювати пошук, оброблення, аналіз і контекстуалізацію значного обсягу наукової інформації з різних джерел, інтерпретацію результатів порівняльно-педагогічних досліджень;
- орієнтуватися в інформаційних та Internet-джерелах з проблем порівняльної освіти, працювати з бібліотечними фондами, критично ставитись до отриманої інформації;
- володіти комп'ютерною та інформаційною культурою, усвідомлювати цінності суб'єктивної позиції в інформаційному просторі;
- володіти сучасною методологією, методикою та методами наукового компаративістського дослідження у галузі освіти, зокрема з використанням новітніх інформаційно-комунікаційних технологій;
- аналізувати, порівнювати та зіставляти явища та процеси, що відбуваються в освіті різних країн, геополітичних регіонів та у світі в цілому;
- аналізувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку освітніх процесів, різницю між освітніми явищами, що мають універсальний, особливий та одиничний характер;
- оцінювати вплив суспільно-політичних, суспільно-економічних, науково-технічних та культурно-історичних чинників на розвиток систем освіти європейського регіону в цілому та України зокрема.

3. Програма навчальної дисципліни

Section I. Theory and practice of comparative education

1. Education as an object of comparative research. Education as an important component of continuing education. Development of ideas of education in XIX-X in the works of foreign scientists. The most important civilization challenges, threats and barriers to the development of education. Socio-economic, socio-cultural, political, personal factors of education. Education as a purposeful process of development and education of the individual through the implementation of educational programs and services; as a mechanism for achieving sustainable economic development, a guarantee of civic progress and a democratic order of public life; as a manifestation of society's responsibility for the formation of human and social capital, which plays an extremely important role in modern knowledge society, as well as a unique social institution. Education in solving the problems of comprehensive development of personality, the formation of a harmoniously developed personality, characterized by spiritual wealth. Concepts of education development in foreign countries. Functions of education.

Principles of development of modern education in Ukraine and in the developed countries of the world. Understanding the role and importance of world educational experience in the development of education.

2. Comparative research in the field of education: genesis, conceptual approaches. Comparative research in the field of education and comparative pedagogy. Goals, subject and objectives of comparative research in the field of education. Conceptual and terminological apparatus of comparative research in the field of education. The main stages of development of comparative pedagogy as a field of knowledge and science in the context of research on education. Periodization of the development of comparative research in education according to the criterion of distinguishing between scientific and non-scientific knowledge (according to O. Anweiler). Conditionality of the development of comparative research in education. General traditions in the development of comparative studies in the field of education: socio-reformist, professional. Global trends in the development of comparative research in education. European integration trends in the development of comparative research in the field of education. The value of comparative research in the field of education for the theory and practice of education reform in Ukraine.

3. Methodology, methods and source base of comparative research in the field of education. The role of scientific theory for comparative research. Methodological approaches of comparative research in the field of education. The structure of comparative research in the field of education: description, interpretation, juxtaposition, modeling. Methodological standards of comparative research: the choice of purpose and subject of research, their conceptualization; choice of research methods, techniques and tools; selection of experimental material (samples, tests) and means of obtaining information; research organization; analysis and interpretation of results. Research methods of comparative education. The problem of comparison criteria. Source base of comparative research in the field of education: requirements, classification, qualitative and quantitative composition.

4. Educational policy of international organizations for the development of education: a comparative analysis. Leading international intergovernmental and non-governmental organizations and educational funds in the field of education. Their tasks and organizational principles. The main directions of the European Union's policy in the field of education. European and world educational space in the field of education. Activities of supranational, interstate organizations in the field of education. The crucial role of UNESCO and the Council of Europe in the development of education in the international community. Coordinating influence of international organizations on the development of the European strategy for the development of education, the definition of its main directions and specific mechanisms of integration of educational policy in this area. Strategic decisions of the International Conference on Education under the auspices of UNESCO.

Section II. Trends in the development of education systems in developed countries: global and national contexts.

5. Transformation of the mission and functions of education in the developed world in a knowledge society. Dynamism of the leading idea of education: from the idea of periodic education to the idea of lifelong learning; from non-professional to professional education. Dynamics of educational functions: from compensatory to social, economic, political. The mission of education is the development of an adult in accordance with the challenges of the XXI century. Legislative and legal framework that ensures the functioning of education, mechanisms for its multi-channel funding and involvement of social partners. Education in modern foreign studies as a multifunctional, variable, open and flexible system, which is aimed at meeting the educational needs of man, his adaptation to changes in the environment, the assimilation of new social roles.

6. Structural and semantic transformations of education systems in developed countries. Flexibility, multilevel, diversification of educational structures, extensive network of educational institutions in foreign countries. Organization of educational institutions in foreign countries. The influence of globalization processes on the genesis of concepts of the content of the world education system. The content of education as a means of self-realization of the adult personality. Principles of forming the content of education in foreign countries. The advanced nature of educational programs,

their flexibility, compliance with the needs and interests of man, the introduction of information technology and the formation of a single information and educational space.

7. Comparative analysis of training models. Characteristics of professional activity of specialists in foreign countries. Their roles and functions. Curricula, their structure, diversity and features. Comparative analysis of professional training in Europe and the United States. Master's education as an important area of training teachers for the education system in Europe and the United States. Forms, methods, technologies of teacher training for the field of education**.**

8. Trends in the development of education in foreign countries. Trends in the US education system. Trends in the development of the British education system. Trends in the development of the French education system. Trends in the development of the education system of the Scandinavian countries. Trends in the development of the Polish education system. Trends in the development of the education system of Ukraine. Classification of tendencies of development of education: tendencies of the European dimension (megatrends) - globalization, internationalization, Europeanization, informatization; trends of socio-economic dimension; trends of socio-cultural dimension; functional measurement trends. Promising areas of education: recognition of the results of non-formal and informal education, the formation of democratic citizenship. Opportunities to use innovative ideas of foreign experience in the field of education in the domestic educational space**.**

4. Структура навчальної дисципліни

Назва розділів і тем	**Кількість годин**											
	Денна форма						**Заочна форма**					
	Усього	**зокрема**					**Усього**	**зокрема**				
		ЛК	**ПЗ**	**ЛБ**	**ІЗ**	**С.Р.**		**ЛК**	**ПЗ**	**ЛБ**	**ІЗ**	**С.Р.**
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Content module 1 Theory and practice of comparative education												
Topic 1. Education as an object of comparative research.	11	1	2	-	-	8	10	-	-	-	-	10
Topic 2. Comparative research in the field of education: genesis, conceptual approaches	11	1	2	-	-	8	10	-	-	-	-	10
Topic 3. Methodology, methods and source base of comparative research	11	1	2	-	-	8	12	1	1	-	-	10
Topic 4. Educational policy of international organizations for	13	1	2	-	-	10	12	1	1	-	-	10

the development of education: a comparative analysis												
Content module 2 - Trends in the development of education systems in developed countries: global and national contexts												
Topic 5. Transformation of the mission of education in the developed countries of the world in a knowledge society	11	1	2	-	-	8	10	-	-	-	-	10
Topic 6. Structural and functional transformations of education systems	11	1	2	-	-	8	10	-	-	-	-	10
Topic 7. Comparative analysis of models of training of highly qualified specialists	11	1	2	-	-	8	12	1	1	-	-	10
Topic 8. Trends and prospects for the development of education in foreign countries	11	1	2	-	-	8	14	1	1	-	-	12
Усього годин	**90**	**8**	**16**	**-**	**-**	**66**	**90**	**4**	**4**	**-**	**-**	**82**

5. Теми лекцій

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д.ф.н.	З.ф.н.
1.	Education as an object of comparative research.	1	-
2.	Comparative research in the field of education: genesis, conceptual approaches	1	-
3.	Methodology, methods and source base of comparative research	1	1
4	Educational policy of international organizations for the development of education: a comparative analysis	1	1
5	Transformation of the mission of education in the developed countries of the world in a knowledge society	1	-
6	Structural and functional transformations of education systems	1	-

7	Comparative analysis of models of training of highly qualified specialists	1	1
8	Trends and prospects for the development of education in foreign countries	1	1
Усього годин		**8**	**4**

6. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д.ф.н.	З.ф.н.
1.	Education as an important component of continuing education. The most important civilizational challenges, threats and barriers to the development of education.	2	-
2.	Global trends in the development of comparative research in education.	2	-
3.	Research methods of comparative education. The problem of comparison criteria. Source base of comparative research in the field of education.	2	1
4	The main directions of the European Union's policy in the field of education. European and world educational space in the field of education.	2	1
5	Legislative and legal framework for ensuring the functioning of education, mechanisms for its multi-channel funding and involvement of social partners.	2	-
6	The influence of globalization processes on the genesis of concepts of the content of the world education system. Principles of forming the content of education in foreign countries.	2	-
7	Comparative analysis of professional training in Europe and the United States. Forms, methods, technologies of teacher training for the field of education.	2	-
8	Trends in the development of the education system of Ukraine. Opportunities to use innovative ideas of foreign experience in the field of education in the domestic educational space.	2	1
Усього годин		**16**	**4**

7. Теми лабораторних занять
(навчальним планом не передбачено)

8. Теми індивідуальних занять
(навчальним планом не передбачено)

9. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин

		Д.ф.н.	З.ф.н.
1.	Education as an object of comparative research	8	10
2.	Comparative research in the field of education: genesis, conceptual approaches	8	10
3.	Methodology, methods and source base of comparative research.	8	10
4.	Educational policy of international organizations for the development of education: a comparative analysis.	10	10
5.	Transformation of the mission of education in a knowledge society.	8	10
6.	Structural and functional transformations of education systems.	8	10
7.	Trends in non-formal education.	8	10
8.	Comparative analysis of models of training of highly qualified specialists.	8	12
Всього		**66**	**82**

10. Індивідуальні навчально-дослідні завдання

Порівняльна характеристика систем освіти однієї або кількох розвинених країн світу та системи освіти України

11.Методи та технології навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання різноманітних методів та технологій викладання і навчання.

Пояснювально-ілюстративний метод: повідомлення інформації з використанням різних засобів з подальшим усвідомленням такої інформації та її фіксацією у пам'яті здобувачів. Найчастіше метод реалізується на лекціях у формі розповіді чи пояснення складного теоретичного та/або великого за обсягом навчального матеріалу тощо.

Репродуктивний метод: відтворення і повторення способу діяльності за сформованим динамічним стереотипом дій. Метод є корисним для засвоєння основних понять.

Активні методи навчання: послідовна й цілеспрямована постановка перед здобувачами завдань, розв'язуючи які активно засвоюються нові знання.

Метод проблемного викладу навчального матеріалу передбачає створення проблемних ситуацій, надання допомоги здобувачам у їхньому аналізі з подальшим спільним розв'язанням поставлених завдань. Під час вивчення навчальної дисципліни викладач формує у здобувачів зразки наукового пізнання та вирішення проблемної ситуації.

Частково-пошуковий (евристичний) метод спрямований на залучення здобувачів до самостійного розв'язання пізнавального завдання. При цьому здобувачі опановують різні способи пошуку інформації, формують переконаність в істинності нових знань, аналізують достовірність отриманих результатів та можливі помилки та труднощі.

Дослідницький метод спрямований на залучення здобувачів до самостійного розв'язання завдання наукового характеру з використанням сучасних засобів обчислювальної техніки та інформаційно-комунікаційних технологій. При вивченні навчальної дисципліни здобувачі можуть виконувати науково-дослідні завдання з подальшим оформленням та оприлюдненням отриманих наукових результатів. При цьому викладач орієнтує здобувачів на проведення досліджень, долучає до їхньої самостійної організації.

При викладанні навчальної дисципліни використовуються різноманітні технології навчання - як традиційні, так і сучасні (особистісно-орієнтовані, інформаційно-комунікаційні тощо). При

цьому навчання є студентсько-центрованим та здійснюється через активну практичну діяльність. Зокрема, для активізації освітнього процесу передбачено застосування проблемних лекцій, ділових ігор, занять-дискусій тощо.

Лекції органічно поєднуються не лише з практичними заняттями, а й із самостійною роботою, яка полягає в самостійному опрацюванні теоретичного матеріалу, підготовці до практичних занять, пошуку необхідної інформації, підборі та огляді літературних джерел за заданою тематикою, виконанні індивідуальних завдань тощо. При цьому в освітньому процесі передбачено використання спеціальних методів, більш характерних для науково-дослідної роботи - експертного оцінювання, ранжирування, систематизації, екстраполяції, «мозкового штурму» тощо. В багатьох випадках такі методи є найбільш оптимальними для розв'язання конкретних навчальних завдань.

Крім того, використовуються такі методи:

- словесні методи (лекція, розповідь, пояснення, бесіда, навчальна дискусія, диспут, консультація, співбесіда тощо);
- практичні методи (практичні заняття, вправи тощо);
- наочні методи (ілюстрування, демонстрування, комп'ютерна презентація тощо);
- робота з навчально-методичною літературою, науковими джерелами і електронними ресурсами (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- методи організації самостійної роботи (розв'язання завдань, виконання проектів, індивідуальних і творчих завдань тощо);
- за логікою навчального процесу (індуктивні, дедуктивні, метод аналогій, аналітичні і синтетичні);
- за характером пізнавальної діяльності (пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемно-пошуковий, евристичний, дослідницький, розв'язування творчих завдань, проблемного викладу навчального матеріалу);
- інтерактивні та активізації навчання, з використанням новітніх мультимедійних та комп'ютерних технологій (групове навчання, мозковий штурм, робота в парах).

12. Методи та критерії оцінювання

Методи оцінювання: увесь перелік письмових, усних та практичних тестів, проєктів, презентацій, портфоліо тощо, що використовуються для оцінювання успішності.

Поточний контроль проводиться на усіх видах аудиторних занять (лекції, практичні), а також оцінюється самостійна робота, у тому числі й індивідуальні завдання.

Поточний контроль на всіх видах аудиторних занять реалізується такими методами: усного і письмового опитування, виступів на практичних заняттях, підготовка та демонстрація презентацій тощо. Форми здійснення поточного контролю та кількість балів за кожну форму визначаються викладачем (усна відповідь на теоретичне питання 1-5 б.)

Методи підсумкового оцінювання: усний, письмовий, тестовий залік.

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи; оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка за ІНДЗ; оцінка (бали) за участь у наукових конференціях, олімпіадах, підготовку наукових публікацій тощо. Здобувачам після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг під час складання екзаменів та заліків (підсумкового контролю) за графіком екзаменаційної сесії.

На підсумковий (семестровий) контроль (залік) відводиться 20 балів. Результат освітньої діяльності оцінюється згідно з Критеріями оцінювання знань і вмінь здобувачів ВДПУ імені Михайла Коцюбинського за такими рівнями і критеріями:

Оцінка за шкалами ECTS, стобаловою, розширеною	Критерії оцінювання	Рівень досяг-нень здобу-вача
A 90-100 балів ВІДМІННО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні; комплексом знань та вмінь, який характеризується системністю. Застосування знань здійснюється на основі самостійного цілеутворення, побудови власних програм діяльності. Здобувач проявляє нешаблонність мислення у виборі і використанні елементів комплексу знань, здатний самостійно і творчо використовувати набуті уміння відповідно до варіативних ситуацій навчання. Здобувач спроможний самостійно формулювати узагальнення та висновки, нові задачі, розв'язувати нестандартні задачі, ситуації. Навчально-пізнавальна активність обумовлена пізнавальними інтересами, мотивами саморозвитку і професійного становлення. Здобувач проявляє інтерес до актуальних проблем відповідного освітнього компонента, може під керівництвом викладача вибрати предмет наукового дослідження, проводити самостійну науково-дослідну роботу.	ВИСОКИЙ
B 80-89 балів ДУЖЕ ДОБРЕ	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні. Здобувач володіє комплексом знань та вмінь, який є частково-впорядкованим. У процесі застосування знань спроможний вибрати необхідній елемент комплексу знань та вмінь. Застосування знань та вмінь здійснюється як у стандартних ситуаціях, так і при незначних варіаціях умов на основі використання загальних рекомендацій. Відбувається перенесення сформованих умінь або їх комплексів на розв'язування незнайомих задач, ситуацій. Навчально-пізнавальна активність стимулюється пізнавальними інтересами, продукт діяльності оцінюється як професійно значущий.	ВИСОКИЙ
C 75-79 балів ДОБРЕ	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання. Комплекс знань частково-структурований. Знання застосовуються переважно у знайомих ситуаціях. Здобувач усвідомлює особливості навчальних задач, ситуацій тощо. Пошук способів їх розв'язання здійснюється за зразком. Здобувач спроможний аргументувати застосування певної методичної дії у ході розв'язування задач, ситуацій тощо. Навчально-пізнавальна активність стимулюється мотивами професійного становлення і пізнавальними інтересами.	ДОСТАТНІЙ
D 60-74 балів ЗАДОВІЛЬНО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні, може проілюструвати власними прикладами відповідь на питання, частково усвідомлює специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо, має знання про способи розв'язування типових задач, ситуацій тощо. Однак процес самостійного розв'язування задач, ситуацій тощо потребує опори на зразок. Навчально-пізнавальна активність здобувача є ситуативно-евристичною. Домінують мотиви обов'язку та особистого успіху. Використання засобів саморозвитку та самопізнання відбувається не усвідомлено.	ЗАДОВІЛЬНИЙ
E 50-59 балів ДОСТАТНЬО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компоненту на середньому рівні. Має уявлення про специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо. Виконання дій при роз'ясненні задач, ситуацій частково усвідомлюється, здійснюється частково правильно.	НИЗЬКИЙ
Fx 35-49 балів НЕЗАДОВІЛЬНО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст основних розділів. Виконання окремих дій відбувається не усвідомлено, однак переважно правильно, навчально-пізнавальна активність мотивується ситуативно-прагматичним інтересом.	НЕЗАДОВІЛЬНИЙ
F 0-34 балів НЕПРИЙНЯТНО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст окремих розділів. Виконання окремих методичних дій відбувається несвідомо, у більшості неправильно, навчально-пізнавальна активність проявляється лише у ситуаціях зовнішнього примусу.	

13. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Розподіл балів за змістовими модулями

Поточний контроль та самостійна робота																Залік	Сума
Т1		Т2		Т3		Т4		Т5		Т6		Т7		Т8			
А. р.	С.р.	А. р.	С.р.	А. р.	С.р.	А. р.	С.р.	А. р.	С.р.	А. р.	С.р.	А. р.	С.р.	А. р.	С.р.		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	20	100

№ з/п	Назва теми	Кількість годин				Форми контролю	Бальна оцінка
		Усього годин	з них				
			ЛК	ПЗ	СР		
1.	Education as an object of comparative research	11	1	2	8	**В, УД, П, Т**	10
2.	Comparative research in the field of education: genesis, conceptual approaches	11	1	2	8	**В, УД, П, Т**	10
3.	Methodology, methods and source base of comparative research.	11	1	2	8	**В, УД, П, Т**	10
4.	Educational policy of international organizations for the development of education: a comparative analysis.	13	1	2	10	**В, УД, П, Т**	10
5.	Transformation of the mission of education in a knowledge society.	11	1	2	8	**В, УД, П, Т**	10
6.	Structural and functional transformations of education systems.	11	1	2	8	**В, УД, П, Т**	10
7.	Trends in non-formal education.	11	1	2	8	**В, УД, П, Т**	10
8.	Comparative analysis of models of training of highly qualified specialists.	11	1	2	8	**В, УД, П, Т**	10
	УСЬОГО	**90**	**8**	**16**	**66**		**80**

Форми контролю за поточною навчальною роботою (аудиторною та самостійною) та їх оцінка у балах:

Аудиторна робота:

В – відповідь на практичних заняттях – 4 бали.

УД – участь у дискусії – 1 бал.

Самостійна робота:

П – презентація – 3 бали.

Т – тестування – 2 бали.

Загальна сума балів за поточну навчальну роботу (аудиторну та самостійну) за семестр – 80 балів.

Підсумковий контроль – залік (максимальна сума балів – 20).

Оцінювання здобувачів освіти заочної форми навчання:

Аудиторна робота:

робота на практичних заняттях: 4 бали (2 заняття) – максимально 8 балів;

Самостійна робота:

презентація – 5 балів (8 тем) – максимально 40 балів;

тестування – 4 бали (8 тем) – максимально 32 бали.

Підсумковий контроль – залік (максимальна сума балів – 20).

Шкала оцінювання: розширена та ECTS

Сума балів за всі види діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за розширеною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики

90-100	A	Відмінно
80-89	B	Дуже добре
75-79	C	Добре
60-74	D	Задовільно
50-59	E	Достатньо
35-49	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	Неприйнятно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Можливості перезарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти

У межах освітнього компонента передбачена можливість визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, за умови їх відповідності результатам навчання, визначеним цією робочою програмою.

Визнання результатів навчання здійснюється відповідно до Положення про порядок визнання у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського результатів навчання, здобутих шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, та є складовою реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача.

У межах цього освітнього компонента можуть бути визнані результати навчання (за умови їх змістової та рівневої відповідності результатам навчання освітнього компонента), здобуті здобувачем у процесі:

– проходження програм неформальної освіти (курсів, тренінгів, сертифікатних програм, стажувань);

– інформальної освіти (самоосвіти, професійної, науково-дослідної, проєктної, експертної або громадської діяльності);

– формальної освіти в інших закладах вищої освіти (у тому числі в межах академічної мобільності).

Для ініціювання процедури визнання здобувач подає:

1) заяву щодо визнання результатів навчання;

2) декларацію про попереднє навчання;

3) документи, що підтверджують задекларовані результати навчання.

Співставлення задекларованих результатів із результатами навчання освітнього компонента здійснюється викладачем кафедри або відповідною комісією згідно з чинним Положенням університету.

У разі часткової відповідності задекларованих результатів навчання результатам навчання освітнього компонента можуть бути визнані окремі види навчальної роботи в обсязі, що не перевищує 1/3 загального навчального навантаження з освітнього компонента, відповідно до встановленого порядку.

Детальна інформація щодо порядку подання заяв, процедур оцінювання та прийняття рішень про визнання результатів навчання розміщена на офіційному вебсайті ВДПУ ім. М. Коцюбинського у розділі нормативних документів: https://surl.li/oawomh

14. Методичне забезпечення

1. Bray M., Adamson B., Mason M. (2018). Comparative Education Research: Approaches and Methods. Comparative Education Research Centre. The University of Hong Kong. Publisher: Springer. 448 p.

2. Phillips D., Schweisfurth M. (2019). Comparative and International Education. An Introduction to Theory, Method, and Practice. 2nd edition. Bloomsbury Publishing Plc. 239 p.

3. Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка : навч. пос. Суми : Університетська книга, 2018. 300 с.

4. Чепіль М. М. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2021. 215 с.

15. Рекомендована література

Основна

1. Benavot A. (2022). Strengthening the Comparative Dimension in Comparative Education (Research). CICE Seminar, Hiroshima University. 32 p.
2. Bradley J. Cook (2018). Comparative Education for a new Millenium: Purposes, Problems and Prospects. P. 197-210.
3. Cowen R., Kazamias A. (2019). International Handbook of Comparative Education. Publisher: Springer. 1321 p.
4. Crossley M., Broadfoot P. (2020). Introduction: Changing educational contexts, issues and identities: 40 years of Comparative Education.
5. Epstein, E. H. (2021). North American Scholars of Comparative Education: Examining the Work and Influence of Notable 20th Century Comparativists. Publisher: Routledge. 220 p.
6. Green A. (2018) Education, Globalisation and the Role of Comparative Research.
7. Johnson R.B., Christensen L. (2020). Educational research: Quantitative, qualitative, and mixed approaches. Fifth edition. SAGE Publications, Inc. 977 p.
8. Kubow, P. K., & Fossum P. R. (2022). Comparative Education: Exploring Issues in International Context (2nd Edition) 3rd Edition. Publisher: Pearson. 336 p.
9. Larsen, J. E., Schulte, B., & Thue, F. W. (2023). Schoolteachers and the Nordic Model: Comparative and Historical Perspectives. Publisher: Routledge. 260 p.
10. Mattheou M. (2019). Changing Educational Landscapes. Educational Policies, Schooling Systems and Higher Education - a Comparative Perspective. Publisher: Springer. 335 p.
11. Menter, I. (2025). The Reform of Teacher Education in the Post-Soviet Space: A Comparative Analysis of Fifteen Independent Countries. Publisher: Routledge. 330 p.
12. Phillips, D. (2022). British Scholars of Comparative Education: Examining the Work and Influence of Notable 19th and 20th Century Comparativists. Publisher: Routledge. 178 p.
13. Schweisfurth, M. (2025). Polarised Logics of Pedagogy: Crises, Contexts and Classrooms in the Global South. Publisher: Routledge. 152 p.
14. Tröhler, D. (2024). Education, Curriculum and Nation-Building: Contributions of Comparative Education to the Understanding of Nations and Nationalism. Publisher: Routledge. 288 p.
15. Valiente, O., Maitra, S., Gonon, P., & Pilz, M. (2025). International Transfer of Dual Modes of Vocational Education and Training: National Recontextualization and Local Enactment. Publisher: Routledge. 184 p.
16. Valiente, O., Maitra, S., Gonon, P., & Pilz, M. (2025). The Rise of Dual Modes of Vocational Education and Training: Global Emergence, Transfer and Cross-National Attraction. Publisher: Routledge. 198 p.
17. Zajda J. (2019). International Handbook on Globalisation, Education and Policy Research. Global Pedagogies and Policies. Publisher: Springer. 853 p.
18. Zajda J., Davies L., Majhanovich S. (2018). Comparative and Global Pedagogies: Equity, Access and Democracy in Education. Publisher: Springer. 242 p.
19. Компетентнісний підхід до підготовки педагогів у зарубіжних країнах: теорія і практика: монографія / Авшенюк Н.М., Десятов Т.М., Дяченко Л.М., Н.О. Постригач, Л.П. Пуховська, О.В.Сулима. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2019. 280 с.
20. Професійна освіта в зарубіжних країнах: порівняльний аналіз: монографія За ред. Н.Г. Ничкало, В.О.Кудіна. Черкаси: Вибір, 2022. 322 с.

Додаткова

1. Arnove R.F. Comparative education: the dialectic of the global and the local /Robert F. Arnove, Carlos Alberto Torres;3th ed. London: Rowman & Littlefield, 2007. 419 p.
2. Bray M. Comparative Education in the Era of Globalisation: evolution, missions and roles / M. Bray // Policy Futures in Education, 2003. Vol. 1. № 2. P. 209224.
3. Jarvis P. International Dictionary of Adult and Continuing Education / Peter Jarvis; 2 ed. London: Taylor & Francis, 2007. 202 p.

4. Jónasson, J.T. Nordic Adult Education Compared: Findings and Interpretation / J.T. Jónasson and A.Tuijnman // Golden Riches. Nordic Adult Learning. 2001. № 2. P. 611.
5. Jonasson J.T. The Nordic model of adult education: Issues for discussion / J.T.Jonasson, A.Tuijnman. // In Tuijnman A., Hellström Z. Curious Minds. Nordic adult education compared. - Copenhagen: TemaNord & Nordic Council of Ministers, 2001. P. 116128.
6. Kasworm C., Rose A. and Ross-Gordon J. (2010, ed.): Handbook of Adult and Continuing Education. Sage Publications, Thousand Oaks. CA. pp. 25-34.
7. King E. A Century of Evolution in Comparative Studies / Edmung King // Comparative Education. 2000. Vol. 36. No. 3. pp. 267 277.
8. Knoll J.H. Development and Fundamental Principles of International and Comparative Adult Education Research / J.H. Knoll // Adult Education and Development. 2000. № 54. P. 2941.
9. Maydl P. Adult education in Europe: Methodological framework for comparative studie;2nd ed. Prague: European Centre for Leisure and Education, 2003. 187 p.
10. Phillip D. Comparative and International Education: An Introduction to Theory, Method and Practice / David Phillip, Michele Schweisfurth. London: Continuum, 2008. 181 p.
11. Андрущенко В. П. Філософія неформальної освіти: проблеми та перспективи розвитку. Вища освіта України. 2013. № 4. С. 59.
12. Бідюк Н. М. Професійне навчання безробітних у США: теорія і практика : [монографія] /за ред. Н.Г. Ничкало. Хмельницький: ХмЦНТЕІ, 2009. 542 с.
13. Будник О. Б. Порівняльна педагогіка : методичні рекомендації до вивчення курсу: [текст] / Олена Богданівна Будник / Педагогічний факультет; Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Івано-Франківськ, 2016. 76 с.
14. Васюк О. В. Порівняльна педагогіка : навчальний посібник. К. : ДАКККіМ, 2008. 291 с.
15. Галус О. М.Порівняльна педагогіка : [навч. посіб.] / О. М. Галус, Л. М. Шапошнікова. К.: Вища шк., 2006. 215 с.
16. Десятов Т. М. Тенденції розвитку неперервної освіти в країнах Східної Європи (друга половина XX століття): монографія / Десятов Т. М. К. : АртЕк, 2005. 472 с.
17. Корсак К. В. Світова вища освіта. Порівняння і визнання закордонних кваліфікацій і дипломів / За заг. ред. проф. Г. В. Щокіна. : монографія. К. : МАУП-МКА, 1997. 208 с.
18. Огієнко О.І. Методологічні орієнтири порівняльної педагогіки в умовах глобалізації. Освіта для сучасності : зб. наук. пр..: у 2 т. Київ: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2015. Т.2. С. 359-367.
19. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. / упоряд. І. М. Богданова, Н. І. Дідусь, З. Н. Курлянд, М. Ф. Ломонова та ін. Одеса : ПДПУ ім. К. Д. Ушинського, 2000. 164 с.
20. Порівняльно-педагогічні дослідження у галузі освіти дорослих як перспективний напрямок розвитку педагогічної компаративістики. Порівняльна педагогіка: методологічні орієнтири українських компаративістів : хрестоматія /авторський колектив. К. : Педагогічна думку, 2015. С. 115123.
21. Постригач Н.О. Витоки порівняльної освіти в Європі. Розвиток освітніх систем у глобальному вимірі : тенденції і прогнози : матеріали між нар. наук. конф., 26-27 трав. 2011 р., м. Умань /Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Умань, 2011. С. 31-33.
22. Постригач Н.О. Розвиток методології порівняльно-педагогічних досліджень в умовах модернізаційних освітніх процесів. Вища освіта України. 2010. Тем. вип. : Вища освіта України в контексті інтеграції до європейського освітнього простору. С. 292-297.
23. Практикум з порівняльної педагогіки : навч.-метод. посібник / укл. Сбруєва А. А., Бойченко М. А., Чистякова І. А. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2014. 92 с.

16. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Інформаційний сайт мережі освітньої інформації ЄС EURYDICE: http://www.eurydice.org/portal/page/portal/eurydice/EuryCountry.
2. Інформаційний сайт Міжнародного бюро освіти ЮНЕСКО: http://www.ibe.unesco.org/countries/countrydossiers.htm.

3. Інформаційний сайт Союзу європейських студентських спілок (ESU - EuropeansStudents' Union): http://www.esib.org.
4. Інформаційний сайт Європейського центру вищої освіти CEPES:http://www.cepes.ro.
5. Інформація про системи освіти країн – членів ЄС на сайті інформаційної мережі EURYDICE : http://www.eurydice.org/portal/page/portal/eurydice/EuryCountry.
6. Інформація про системи освіти країн – членів Міжнародного бюро освіти ЮНЕСКО на сайті інформаційної мережі IBE : http://www.ibe.unesco.org/countries/countrydossiers.htm.
7. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України http://www.mon.gov.ua.
8. The Directorate General for education and culture of the European Commission http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/index_en.htm